

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 41

28-29 травня 2025 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2025

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 41: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 28-29 травня 2025 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2025. 260 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 41», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ННІ «Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2025

© Автори статей 2025

ЗМІСТ

Економічне спрямування

<i>Бутар Ірина Василівна, Бражник Анастасія Сергіївна</i> АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ НАДАННЯ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ В ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ПІДВИЩЕНОГО РИЗИКУ.....	13
<i>Заруцька Олена Павлівна</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	15
<i>Зубова Віталіна Вікторівна, Медведєв Тимофій Олексійович</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ.....	17
<i>Курганська Елеонора</i> СПЕЦИФІКА КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА ВИДАТКАМИ НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	20
<i>Курганська Елеонора, Приблуда Богдан</i> ОСОБЛИВОСТІ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ....	25
<i>Ладик Вікторія Володимирівна</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ.....	30
<i>Міщенко Володимир Артурович</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГУ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ.....	34
<i>Пенгрин Святослав Михайлович</i> МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ ЕКСПОРТУ ВИНОРОБНОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ФОРМА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПРОТЕКЦІОНІЗМУ.....	36

Інформаційні системи і технології

Ажищев Віктор Федорович

**СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ
РЕСУРСАМИ ПРОЕКТІВ БУДІВНИЦТВА СУДІВ.....39**

Глушков Олег Володимирович

ЗАДАЧА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЛОГІСТИКИ.....42

Єна Максим Вікторович, Погудіна Ольга Костянтинівна

**ОЦІНКА ВПЛИВУ ВИПАДКОВИХ ФАКТОРІВ НА ЗАТРИМКИ
БІЛА ЗА ДОПОМОГОЮ ЕКСПОНЕНЦІЙНОГО РОЗПОДІЛУ.....46**

Корнута Олена Володимирівна

**РОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В
БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.....49**

Курилов Сергій Миколайович, Заволодько Ганна Едвардівна,

Бєліков Ігор Сергійович

**ПОРІВНЯННЯ СТВОРЕННЯ ЧАТ-БОТІВ У AMAZON LEX
ТА AZURE.....52**

Хавкін Андрій Дмитрович

**WEB-ОРІЄНТОВНА СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ТА
ДИСТАНЦІЙНОГО КЕРУВАННЯ МЕРЕЖЕЮ 3D-ПРИНТЕРІВ.....57**

Педагогічні науки

Ganna Kuzmina, Olha Lazarenko

**STRATEGIC PRIORITIES FOR THE DEVELOPMENT
OF EDUCATION IN TRAINING INTERNS:
THERAPISTS AND FAMILY DOCTORS.....60**

Yuliia Yevtushenko

**THE LECTURER AS AN ARCHITECT OF FUTURE PHYSICIANS'
PROFESSIONAL AND ETHICAL IDENTITY: A COMPARATIVE
PERSPECTIVE ON KEY PEDAGOGICAL ROLES.....62**

<i>Аксаков Олександр Францевич</i> ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ХАРАКТЕР ТА ЗНАЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	65
<i>Бельма Ілля Петрович</i> ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	68
<i>Демченко Діна Ісхаківна</i> ЗНАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ – ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ.....	70
<i>Задачин Станіслав Сергійович</i> ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ОСВІТИ З AR: СВІТОВІ ПРАКТИКИ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ.....	72
<i>Колікова Лілія Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	77
<i>Кудлай Ольга Ігорівна</i> КОНСТРУКТИВНИЙ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК ЯК БАЗОВИЙ ПРИНЦИП ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	79
<i>Луцшай Оксана Володимирівна, Михайленко Олена Вікторівна</i> РОЗВИВАЛЬНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	85
<i>Подольчук Станіслав Вікторович</i> ПРОБЛЕМНІ ГРУПИ ЯК ОДНА З ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	89
<i>Постоліук Марія</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	91

Психологічні науки

Дробот Ольга Вячеславівна, Терновий Вячеслав Анатолійович
**ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ХАРАКТЕРИСТИК У
ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....93**

Зінченко Ілона Андріївна
**ПСИХОЛОГІЧНА САМОДОПОМОГА СТУДЕНТІВ
У ПОДОЛАННІ НЕГАТИВНИХ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ
ПІД ЧАС ВІЙНИ.....96**

Кеба Максим Васильович
**ГУМОР, ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ
ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ.....98**

Клюйко Юлія Володимирівна
**ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ:
КОРЕЛЯЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....101**

Тодорчук Катерина Володимирівна
**ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ НА МОТИВАЦІЮ ДОСЯГНЕННЯ
АКАДЕМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СЕРЕД СТУДЕНТІВ.....104**

Шевченко Вероніка Арменівна
**ТИП ТЕМПЕРАМЕНТУ ЯК ЧИННИК АГРЕСИВНОСТІ
У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....106**

Юридичні науки

Даценко Іван Тарасович
**ОПІКА НАД ДІТЬМИ-СИРОТАМИ І ДІТЬМИ,
ПОЗБАВЛЕНИМИ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ.....109**

Смоліна Софія Сергіївна
**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО ОПІКУ В УКРАЇНІ.....110**

Історичні науки

Ковальчук Вікторія Василівна
ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ТРЕТЬОГО РЕЙХУ КРІЗЬ ПРИЗМУ
ПОГЛЯДІВ ГЕРТРУДИ ШОЛЬЦ-КЛІНК.....113

Саламаха Ігор Павлович
АРХІВИ УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ
(НА ПРИКЛАДІ ЦЕНТРАЛЬНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ
ВИЩИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ).....115

Ухач Володимир Васильович, Ухач Василь Зіновійович
ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ
КУЛЬТУРНОЇ РЕФЕРАНТУРИ ПУН-ОУН.....120

Культурологія

*Множинська Руслана Володимирівна,
Бардаченко Ігор Володимирович*
МУРАЛ ЯК ВИД СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.....126

*Множинська Руслана Володимирівна,
Гарасименко Олександра Сергіївна*
КЕМП ЯК ЕСТЕТИЧНИЙ ПРОЯВ КІТЧУ В СУЧАСНОМУ
МИСТЕЦТВІ.....128

*Множинська Руслана Володимирівна,
Науменко Катерина Вадимівна*
ВІЗУАЛЬНА ТРАНСФОРМАЦІЯ КНИЖКОВОЇ ОБКЛАДИНКИ:
ОБРАЗОТВОРЧІ РІШЕННЯ ТА ДИЗАЙНЕРСЬКІ КОНЦЕПЦІЇ...130

*Множинська Руслана Володимирівна,
Принесенко Олена Олександрівна*
ВПЛИВ КЛАСИЧНИХ ТЕХНІК НА СУЧАСНУ СКУЛЬПТУРУ....132

*Множинська Руслана Володимирівна,
Смольський Максим Вікторович*
СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У КУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ
ДИСКУРСІ.....134

*Множинська Руслана Володимирівна,
Солдатенко Марія Анатоліївна*
СТРИТ-АРТ ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ.....136

Філологічні науки

Anastasiia Vakulenko
**SONGS AS A FORM OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE,
PARTICULARLY ENGLISH: PITFALLS IN LYRICS.....140**

Абросімов Єгор Олегович
**ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФАХОВОЇ ЛЕКСИКИ
У ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНОГО ЗОРУ ТА OCR.....142**

Набокова Ірина Юріївна
СТІНГ ЯК ТВОРЧА ДИСКУРСИВНА ОСОБИСТІТЬ.....145

Мистецтвознавство

Плехун Олександр Сергійович
**ТВОРЧІ ОСОБИСТОСТІ У ХАРКІВСЬКОМУ
АКАДЕМІЧНОМУ ДРАМАТИЧНОМУ ТЕАТРІ ПІД ЧАС
ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ.....148**

Фізичне виховання та спорт

*Муллахметов Алік Габдулхаєвич, Сокрут Микола Валерійович,
Сокрут Ольга Петрівна, Литвинова Олена Валеріївна*
**ДИХАЛЬНА ГІМНАСТИКА ДЛЯ СТУДЕНТІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ
ВІД ЇХ ВЕГЕТАТИВНОГО ПАСПОРТУ.....152**

Плотницький Леонід Маркович
**РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНИХ ФІЗИЧНИХ
ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ БУДІВЕЛЬНИХ ФАХІВ
ЗАСОБАМИ ПАУЕРЛІФТИНГУ.....156**

Державне управління

Kyrylo Khandiuk

**THE DEVELOPMENT OF REHABILITATION SERVICES
IN GERMANY.....159**

Глубицький Олег Іванович

**ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЯ
В РЕГІОНАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ160**

Докучаєва Анастасія Михайлівна

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....163**

Дронь Марина Олександрівна

**НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ
ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.....166**

Хожило Максим Едуардович

**ТЕОРІЇ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА
ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСАХ.....170**

Соціальні комунікації

Бончак Тарас Володимирович

**МЕДІАЕКОЛОГІЧНІ ПАРАМЕТРИ МЕДІАЕКОЛОГІЧНОГО
ТЕКСТУ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ.....173**

Медичні науки

Ihor Haydash, Irina Haydash

**MATRIX METALLOPROTEINASE-1 (MMP-1) IN SERUM OF
PATIENTS WITH CHRONIC GRANULAR PERIODONTITIS.....176**

Варич Олександр Сергійович, Білоус Ольга
ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ СТЕНОКАРДІЇ ТА
ІНФАРКТІ МІОКАРДА В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ.....179

Гайдаш Ігор Славович, Гайдаш Ірина Анатоліївна
ВПЛИВ ЕПІХЛОРГІДРИНА НА ФЕРМЕНТАТИВНУ
СИСТЕМУ АНТИОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ
ЕРИТРОЦИТІВ IN VITRO.....182

Гайдаш Ігор Славович, Гайдаш Ірина Анатоліївна
ГІГІЄНИЧНИЙ МОНІТОРИНГ ГІДРОХІМІЧНИХ І
МІКРОБІОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПОВЕРХНЕВОЇ
ВОДИ РІЧКИ УСТЯ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....184

*Герасименко Ольга Ігорівна, Старіченко Єлізавета Андріївна,
Мисан Руслана Русланівна*
РЕСПІРАТОРНІ РЕАКЦІЇ НА АРОМАТИЧНІ СПОЛУКИ:
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАКТИК ВИКОРИСТАННЯ ТА РІВНЯ
ОБІЗНАНОСТІ СЕРЕД МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....186

Глазунов Олег Анатолійович, Фесенко Віктор Іванович
БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК, ЯК ПРОВІДНА
ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ
СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....188

*Сокрут Микола Валерійович, Сокрут Валерій Миколайович,
Литвинова Олена Валеріївна, Муллахметов Алік Габдулхаєвич*
В'ЯЗКОПРУЖНІ ВЛАСТИВОСТІ КРОВІ У ПАЦІЄНТІВ З
РІЗНИМИ ФОРМАМИ РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ.....193

*Ткаченко Сергій Сергійович, Родинський Олександр Георгійович,
Трофімов Богдан Олексійович*
ТЕМПЕРАМЕНТ ЯК ЧИННИК ВРАЗЛИВОСТІ ДО ДЕПРЕСІЇ.....196

Янчевський Олександр Валерійович, Гайдаш Ірина Анатоліївна
ГІДРОХІМІЧНИЙ СКЛАД ПОВЕРХНЕВОЇ ВОДИ ЗАХІДНОГО
БУГУ ВЗИМКУ 2024-2025 РОКІВ.....199

3. Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю. Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (повний звіт за результатами проекту). Київ: Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021, 68 с. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/analiz-vplyvu-vodni-resursy-full.pdf> (дата звернення: 07.11.2023).
4. Осипов В. В., Осадча Н. М., Осадчий В. І. Кліматичні зміни та водні ресурси басейну Десни до середини XXI століття. *Доповіді Національної академії наук України*. – 2021. – № 2. – С. 71-82. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/180407> (дата звернення: 07.11.2023).
5. Єльнікова Т. О. Екологічна характеристика водних об'єктів гірничодобувних регіонів (на прикладі річки Ірша Житомирської області). *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*. – 2021. – № 4 (62). – С. 75-81. URL: <https://doi.org/10.17721/2306-5680.2021.4.6> (дата звернення: 07.11.2023).
6. Устя (притока Горині) : веб-сайт. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D1%81%D1%82%D1%8F_\(%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B0_%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%96\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D1%81%D1%82%D1%8F_(%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B0_%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%96)) (дата звернення: 17.05.2025).

РЕСПІРАТОРНІ РЕАКЦІЇ НА АРОМАТИЧНІ СПОЛУКИ: ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАКТИК ВИКОРИСТАННЯ ТА РІВНЯ ОБІЗНАНОСТІ СЕРЕД МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Герасименко Ольга Ігорівна

кандидат біологічних наук, доцент кафедри гігієни та екології

Харківського національного медичного університету

ORCID: 0000-0001-6927-5449

Старіченко Єлізавета Андріївна

здобувач освіти II медичного факультету

Харківського національного медичного університету

Мисан Руслана Русланівна

здобувач освіти III медичного факультету

Харківського національного медичного університету

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6275/>

Актуальність: Наша дихальна система постійно взаємодіє з безліччю ароматичних речовин. Леткі органічні сполуки, що сприймаються нашими нюховими рецепторами, можуть сприяти зниженню якості повітря в приміщенні. Незважаючи на поширене уявлення про безпечність або навіть користь багатьох ароматичних речовин, існує все більше наукових даних, що підтверджують їх потенційну шкоду. Вони можуть подразнювати очі, горло і ніс, викликати кашель та задишку [1, 2]. Для людей, що страждають на респіраторні захворювання, такі як, астма і ХОЗЛ, ці сполуки можуть посилити симптоми [3]. Деякі речовини можуть викликати більш серйозні довгострокові наслідки для

здоров'я. Розуміння їхнього впливу на нашу дихальну систему є надзвичайно важливим для розробки ефективних стратегій лікування і профілактики респіраторних захворювань. Оскільки використання ароматичних речовин стає дедалі частішим, дослідження їх впливу на респіраторну систему видається досить актуальним. Результати такого дослідження можуть слугувати основою для прийняття обґрунтованих рішень у сфері профілактичної медицини та охорони здоров'я.

Мета: Дослідити та проаналізувати наслідки впливу ароматичних речовин на дихальну систему людини, з'ясувати, як регуляторне використання синтетичних ароматизаторів може спричиняти розвиток алергічних реакцій та інших негативних симптомів.

Матеріали та методи: Було проведено анонімне анкетування студентів Харківського національного медичного університету за допомогою авторського опитувальника, здійснено статистичний аналіз отриманих даних. В опитуванні взяли участь 60 респондентів.

Результати досліджень. За результатами опитування були отримані такі дані: більшість респондентів доволі часто користується парфумами (37,3% – щодня, 28,8% – кілька разів на тиждень), і тільки 5,1% – ніколи. Крім того, 15,3% опитуваних застосовують ароматичні свічки та ефірні олії кілька разів на тиждень, 5,1% використовують їх щодня, тоді як 11,9% взагалі не взаємодіють з ароматичними речовинами. При цьому більшість респондентів, а саме 54,2%, відмітили, що не відчують жодних симптомів після контакту з ароматичними речовинами. Водночас 25,4% опитуваних вказують на негативні реакції організму. А саме 37,3% респондентів мали відчуття головного болю, 25,4% – чхання, 8,5% спостерігали закладеність носа, подразнення горла, задишку і кашель. Більшість респондентів (86,4%) зазначили, що не страждають на хронічні захворювання дихальної системи. За результатами опитування більшість респондентів (61%) не мають алергічних реакцій. При цьому 10,2% учасників підтвердили наявність алергії, а майже третина опитаних (28%) не знає точно, чи є в них алергія. Опитування також показало, що більшість респондентів не провітрюють приміщення регулярно під час або після використання ароматичних засобів. Зокрема по 32,2% опитаних відповіли, що роблять це рідко або взагалі ніколи. Часто провітрюють 27,1% учасників, а лише 8,5% завжди відкривають вікна. Аналіз відповідей на запитання, чи відомо респондентам про потенційні ризики використання синтетичних ароматизаторів, показав, що більшість учасників опитування, на їхню думку, мають загальне уявлення про цю проблему. Так, 52,5% респондентів відповіли, що частково знайомі з можливими ризиками. Ще 30,5% зізналися, що нічого про це не знають, а лише 16,9% вважають себе добре обізнаними. Це свідчить, що на тлі постійного контакту з ароматичними речовинами більшість людей не обізнані в ризиках їх використання, тому необхідність кращого інформування щодо можливих шкідливих наслідків використання синтетичних ароматизаторів є нагальною проблемою профілактики порушень здоров'я.

Висновок: Результати опитування підтверджують широке використання ароматичних речовин студентською молоддю. Багато опитуваних нехтують основними правилами безпеки, зокрема елементарним провітрюванням приміщень після застосування ароматичних речовин. Деякі учасники дослідження вказали на появу неприємних симптомів після використання таких засобів. Опитування також показало, що студенти мають недостатню обізнаність щодо можливих ризиків, пов'язаних із синтетичними ароматизаторами. Така сукупність факторів – часте використання, відсутність належного провітрювання, наявність симптомів погіршення здоров'я та низька обізнаність щодо шкідливих наслідків – вказує на потенційний ризик негативного впливу ароматичних речовин на здоров'я студентів та підкреслює необхідність просвітницької роботи з питань їх безпечного використання.

Список літератури:

1. Maung T. Z., Bishop J. E., Holt E., Turner A. M., Pfrang C. Indoor Air Pollution and the Health of Vulnerable Groups: A Systematic Review Focused on Particulate Matter (PM), Volatile Organic Compounds (VOCs) and Their Effects on Children and People with Pre-Existing Lung Disease. *Int J Environ Res Public Health*. 2022; 19 (14): 8752. doi:10.3390/ijerph19148752. PMID: 35886604.
2. Kazemi Z., Aboutaleb E., Shahsavani A., Kermani M., Kazemi Z. Evaluation of pollutants in perfumes, colognes and health effects on the consumer: a systematic review. *J Environ Health Sci Eng*. 2022 Feb 3; 20 (1): 589-598. doi: 10.1007/s40201-021-00783-x. PMID: 35669814; PMCID: PMC9163252.
3. van Poelgeest J., Shahbazi Khamas S., Hallawa A., D'Alessandro C., Ferreira R., et al. Exhaled volatile organic compounds associated with chronic obstructive pulmonary disease exacerbations – a systematic review and validation. *J Breath Res*. 2025 Mar 11; 19 (2). doi: 10.1088/1752-7163/adba06. PMID: 39999477

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК, ЯК ПРОВІДНА ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Глазунов Олег Анатолійович

доктор медичних наук, професор,

Дніпровський державний медичний університет

Фесенко Віктор Іванович

кандидат медичних наук, доцент,

Дніпровський державний медичний університет

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6236/>

В Україні відбувається реформування системи охорони здоров'я, яке обумовлене швидким оновленням медичних знань та впровадження у медичну практику високотехнологічних засобів діагностики і терапії. Згідно стандартів Євросоюзу це потребує підвищенню професійного розвитку медичних